

Πρωταπριλιά, Β. Λαδάς

Βασίλης Λαδάς

Πρωταπριλιά

Άκουσε λοιπόν, πανέμορφη, μια ιστορία αληθινή που μοιάζει με παραμύθι: Στον καταυλισμό των Αφγανών στην Πάτρα ζούσαν δυο ασυνόδευτοι ανήλικοι δεκατεσσάρων χρόνων. Είχαν ξεκινήσει από διαφορετικά σημεία, ο ένας από καταυλισμό του Πακιστάν που δεν υπήρχε ψωμί, ο άλλος μέσα από το Αφγανιστάν που τα χωράφια δεν είχαν νερό, και στο δρόμο για τη Δύση ανταμώσανε στο Ιράν.

Οι manάδες τους, τα αποχαιρέτησαν με τα ίδια ακριβώς μεγαλόπνοα λόγια: «Παιδί μου, θέλημα του Αλλάχ να φύγεις να βρεις την τύχη σου. Έγινες δώδεκα χρονών, είσαι άντρας. Ο Αλλάχ έκανε τον κόσμο μεγάλο για να τον εξερευνούμε. Το φως σου για πάντα θα μείνει στο φτωχικό μας. Το ψωμί είναι λιγοστό και ο πατέρας δεν τα βγάζει πέρα. Πρέπει να θρέψουμε και τ' άλλα σου μικρότερα αδέλφια. Να μη φοβάσαι. Όσες γυναίκες έκαναν παιδιά και πρόσθεσαν ζωή σε αυτό τον κόσμο, αν τους το ζητήσεις, θα σε βοηθήσουν. Κι όσοι άντρες έκλαψαν από χαρά μόλις είδαν τη νέα ζωή που ήρθε από την κοιλιά της γυναίκας τους κι από το σπόρο το δικό τους, κι αυτοί θα σε βοηθήσουν. Να ξέρεις ότι όλα τα πράγματα έχουν φωνή και μιλάνε. Να τα ρωτάς. Αυτά θα σου δείχνουν το δρόμο μέχρι να στεριώσεις και να καζαντίσεις. Να προσέχεις όμως, να τα ρωτάς και να τα ξαναρωτάς, να καταλαβαίνεις καλά τι σου λένε. Έλα τώρα να σε φιλήσω πρώτη εγώ, να σου δώσω την ψυχή μου και μετά να σε φιλήσει ο πατέρας σου και τα αδέλφια σου. Ο Αλλάχ μαζί σου. Αυτός που έκανε τον κόσμο, ένα απέραντο κρεβάτι να κοιμόμαστε και να βλέπουμε στον ουρανό την απέραντη επικράτεια των άστρων και την απέραντη θάλασσα της αυγής, μαζί σου».

Μόλις είπε το ένα στο άλλο τα ποιητικά λόγια της μάνας του και διαπίστωσαν ότι άκουσαν ακριβώς τις ίδιες νουθεσίες, έγιναν αχώριστοι περισσότερο κι από αδέλφια, αφού δε θα είχαν να μοιράσουν πατρική περιουσία παρά μόνο την αγάπη τους. Μαζί χωνόντουσαν στα φορτηγά, μαζί κοιμόντουσαν, μαζί έκλεβαν ή ζητιάνευαν, μαζί έτρωγαν καρπαζιές, και στην Ισταμπούλ αγόρασαν δυο φανέλες της Manchester United, η μία με το όνομα του Ρονάλντο, η άλλη με του Ρούνεϋ. Με αυτές πέρασαν τον Έβρο κι έφτασαν στην Πάτρα. Δυο χρόνια ήσαν στο δρόμο.

Την 1η Απριλίου, που είναι έθιμο να λέμε ψέματα, είδαν πρωί-πρωί στο λιμάνι ένα φορτηγό μικρό, ζωγραφισμένο, σαν κι αυτά του Αφγανιστάν, να κοιτάζει προς την ανοιχτή μπούκα караβιού που θα 'φευγε για Ιταλία. Το περιεργάστηκαν, λες να είναι αυτό που θα τους πάει στον Ρούνεϋ και στον Ρονάλντο; «Πού πας;» το ρώτησαν. Και τότε το φορτηγό σκάρωσε το πρωταπριλιάτικο ψέμα του: «Πηγαίνω Ιταλία». «Στην Ιταλία πας, αλήθεια;» ξαναρώτησαν τα χαϊβάνια. «Ναι», τους λέει το φορτηγό, «και μετά Γαλλία». «Μετά τη Γαλλία είναι η Αγγλία;» «Ναι», απάντησε το φορτηγό, κρυφογελώντας για το πρωταπριλιάτικο ψέμα.

Αμέσως σκαρφάλωσαν στην καρότσα, άνοιξαν το μουσαμά και χώθηκαν. Δεν ήξεραν πως ήταν πρωταπριλιά και πως τα πράγματα σκάρωναν φάρσες. Μέσα υπήρχαν άδεια χαρτοκιβώτια. Πιάνουν δυο, τα πάνε στο βάθος και χώνονται μέσα κι από πάνω τους ρίχνουν άλλα.

Κουρασμένα ήσαν, κάθε νύχτα στην καλύβα προσέχουν μην κλαπούν, μη βιασθούν, τα πήρε αμέσως ο ύπνος. Εκεί που ονειρεύονταν ότι παίζουν ποδόσφαιρο στην Αγγλία ξυπνάνε από ένα βουητό και νιώθουν πως το φορτηγό κινείται. Α! μπαίνουμε στο καράβι, λένε. Αλλά το φορτηγό έτρεχε με ταχύτητα και ζαλίστηκαν. Κάτι δεν πάει, καλά. Ανοίγουν το μουσαμά και βλέπουν λεωφόρο, αυτοκίνητα, θάλασσα και καμένα δέντρα στη σειρά.

«Πού πας;» φωνάζουν στο φορτηγό. «Αθήνα», τους λέει. «Αποκοιμηθήκατε μόλις μπήκατε και δε με ακούγατε που σας φώναζα να κατεβείτε. Μείνετε ακίνητοι τώρα. Μόλις με σταματήσει ο οδηγός να πηδήσετε. Συμπαθάτε με. Σήμερα είναι πρωταπριλιά και λέμε ψέματα». Ταράχτηκαν τα ασυνόδευτα, αλαφιάστηκαν, μπερδεύτηκαν ποια είναι αλήθεια και ποιο το ψέμα. Δεν εμπιστεύονταν πια το φορτηγό. Κι αποφασίζουν να πηδήξουν. Ανοίγουν το μουσαμά, βάζουν το δισάκι τους στον ώμο και πηδάνε από τα αριστερά στη μέση του δρόμου, ενώ το φορτηγό έτρεχε με εκατό χιλιόμετρα, σπάνε πόδια, χέρια και πλευρά. Πάνε να σηκωθούν παραπατώντας κι ένα αυτοκίνητο από το αντίθετο ρεύμα τα πήρε σβάρνα μεταξύ Αιγίου και Ακράτας, στα καμένα. Το ένα παιδί με τη φανέλα του Ρονάλντο πέθανε ακαριαίως. Τα πήραν, τα μετέφεραν στο Νοσοκομείο Αιγίου. Από εκεί το ένα στο νεκροτομείο της Πάτρας, το άλλο στο Καραμανδάνειο Νοσοκομείο Παίδων για μακρόχρονη νοσηλεία. Ο νεκρός άνοιξε το δωδέκατο τάφο στο Α' Νεκροταφείο, λίγο μικρότερο σε μέγεθος από τους άλλους.

Στις 2 Απριλίου η είδηση τσίριξε σαν ηλεκτρικό ρεύμα στα καλώδια. Ακόμη και στον άνευ ηλεκτρισμού καταυλισμό. Ο θάνατος του παιδιού έμοιαζε με ανθρωποθυσία εξευμενισμού αιμάτινης Θεάς. Όχι της Τρικλαρίας αλλά της αιμάτινης Θεάς που

λέγεται Αρχή (στον πληθυντικό Αρχές), που θα έπρεπε ήδη να προστάτευαν τους ασυνόδευτους ανήλικους σύμφωνα με το Νόμο.

Κι όπως όλες οι θυσίες που αφαιρούν μια ζωή για να τη δώσουν αλλού, έτσι κι αυτή έδωσε ζωή στον καταυλισμό.

***

Τον επιζώντα ανήλικο οι κάθε είδους Αρχές, από θρησκευτικές μέχρι πολιτικές, τον επισκέφθηκαν στο νοσοκομείο, φωτογραφήθηκαν μαζί του και του ευχήθηκαν συμπαράσταση. Μετά τον ξέχασαν.

Βασίλης Λαδάς,

Μουσαφεράτ

Ασκήσεις

1. Διαβάστε το κείμενο, χωριστείτε σε ομάδες και συζητήστε.
  - Με ποιες νουθεσίες ενθάρρυναν οι μανάδες τους τα δύο αγόρια;
  - Ποιοι θα τα βοηθούσαν, σύμφωνα με τα λόγια των μανάδων τους, και γιατί;
  - Πού νομίζετε ότι ήθελαν να πάνε τα δύο αγόρια και γιατί; Τι φαντάζεστε ότι επιθυμούσαν για τη ζωή τους;
  - Πού νομίζετε ότι οφείλεται το τραγικό δυστύχημα; Ποιες είναι οι αιτίες που το προκάλεσαν;
  - Ποιες ήταν οι αντιδράσεις των ανθρώπων για τον θάνατο του ενός παιδιού και για τον βαρύ τραυματισμό του άλλου;

Να ανακοινώσετε στην ολομέλεια τις απαντήσεις στις οποίες καταλήξατε.

2. Να βρείτε λέξεις και φράσεις:
  - που κάνουν το κείμενο να μοιάζει με παραμύθι
  - που δηλώνουν τρυφερότητα
  - που περιγράφουν τις κακουχίες των δύο αγοριών
  - που περιγράφουν συναισθήματα των δύο αγοριών
  - που προειδεάζουν τον αναγνώστη για την τραγική κατάληξη της ιστορίας
  - που δηλώνουν την αδιαφορία των αξιωματούχων για την τραγική μοίρα των δύο μικρών μεταναστών.
3. Πώς φαντάζεστε τη ζωή των δύο παιδιών τα δύο χρόνια της περιπλάνησης τους; Να γράψετε μια σύντομη αφήγηση σε α' πρόσωπο με αφηγητή ένα από τα δύο παιδιά ή σε γ' πρόσωπο με έναν παντογνώστη αφηγητή, βλ. και [Έκφραση-Έκθεση Α' λυκείου, σ. 227 και σ. 239.](#)
4. Η ιστορία που αφηγείται ο Βασίλης Λαδάς είναι πραγματική και αφορά δύο παιδιά που βρέθηκαν ως παράτυποι μετανάστες στην Πάτρα. Γιατί ο συγγραφέας επιλέγει να διηγηθεί την ιστορία σαν παραμύθι; ΠΑΡΑΜΥΘΙ
5. Άκουσε λοιπόν, πανέμορφη, μια ιστορία αληθινή που μοιάζει με παραμύθι, λέει ο αφηγητής. Να γράψετε ένα γράμμα, απευθυνόμενοι προς τον συγγραφέα, στο οποίο θα καταθέσετε τις εντυπώσεις σας από την ανάγνωση του κειμένου. Να αναφερθείτε ειδικότερα στην επιλογή του συγγραφέα να δώσει στην αφήγηση τη μορφή παραμυθιού τόσο ως προς το περιεχόμενο (τι λέει), όσο και προς τη μορφή (πώς το λέει) του κειμένου *Πρωταπριλιά*.